

Habakuk

Reimnichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

V takih razmerah bi bil Habakuk gotovo na kriva pota zašel, ko bi ga o pravem času ne bila prijela trdna roka. Mož, ki se je za malega vajenca pobrigal, je bil kaplan Martin Domnik, vnet, prijazen duhovnik, ki je dekanu Ahaclju pomagal šent-petrške duše pasti. Habakuk je večkrat zašel h gospodu Martinu, da si je izposodil kako knjigo, ker je rad čital. Duhovnik je kmalu spoznal, da je mladenič izredno nadarjen in da ima tudi druge lepe lastnosti. Nekega dne je dejal:

»Habakuk, ti nisi za krojača; ti bi moral študirati.«

»Študirati? Kaj? Kako?« je fant prestrašeno zajecjal; »za to sem prestar... Pa tudi pravega veselja nimam, da bi bil duhovnik.«

»Saj te nihče ne sili, da bi moral postati duhovnik, jaz še najmanj. Toda učitelj bi mogel postati. Učiteljski stan je lep stan, kdor ga prav opravlja. Ti bi bil dober učitelj in talentov bi ti ne bilo treba zakopati. Premisli si, saj časa je dovolj in se nikamor ne mudi! Zdaj ostaneš še pri svojem krojaškem uku; tako znanje pride človeku vedno prav.«

Habakuka je ta misel tako prijela, da se je ni mogel več iznebiti. Že čez nekaj dni je spet prišel h gospodu Martinu in mu dejal, da bi bolj ko karkoli drugega rad bil učitelj, ali da ne ve, kako bi zmogel velike stroške za študiranje. Svojih rednikov v Podkrajju, ki sta mu storila že toliko dobrega, ne more prositi, da bi vzela toliko nase.

Kaplan je malo pomislil, potem je rekel:

»Tako veliki, kakor ti misliš, stroški ne bojo. Nekaj bom dal jaz, kaj malega bo dal Luka, potem pa imam še prijatelja v mestu; če ga poprosim, ti bo preskrbel stanovanje, da ne bo predrago. Sicer pa jaz nisem za to, da bi takoj šel študirat. Namesto da toliko čitaš, lahko tudi tu že začneš s pripravo za šole. Tako bova najboljše videla, ali ti gre.«

Habakuk se je duhovniku zahvalil in ga lepo prosil, naj mu pomaga. Naslednje dni že je kaplan kupil potrebne učne knjige, potem pa ga je vsak teden poučeval nekaj ur po večerih. Kaj kmalu je spoznal, da je fant res nadarjen. Vmes je duhovnik poglobil tudi nauke, ki jih je bil Luka dal rejencu na pot življenja.

Habakuk je bil kaplanu iz vsega srca hvaležen. Od dne do dne mu je bil bolj vdan in bi bil zanj storil, kar bi bil le mogel.

O svojih pripravah ni črnil nikomur ne besede, niti Luku in Cenci ne. Mojster se je sicer čudil, kaj vedno h kaplanu leta in toliko pri knjigah tiči, ali nasprotoval mu ni. Kajti fant je bil priden pri delu in je rad ubogal, tudi igral je rad — to pa je bilo mojstru več ko dovolj.

Tako je minulo poldrugo leto in tedaj je kaplan nekega dne dejal:

»Habakuk, zdaj pa je čas, da se pripraviš. Avgusta pojdeš v mesto, tam te čaka skušnjava. Če boš vse dobro opravil — in jaz bi rekel, da boš —, boš morda lahko kar kako leto preskočil.«

Habakuk se je stresel od veselja in kar dočakati ni mogel tistega dne, ko bi bil moral na izpit.

Ali tedaj se je nekaj zgodilo, kar je Habakuku račune prekrizalo.

Konec julija se je začela svetovna vojska, čez noč je prišla mobilizacija in vsi vojaški obvezniki — to je bila tretjina moških — so morali k vojakom, med njimi tudi kaplan Martin Domnik, ki je šel za vojnega kurata.

Praden je šel, je dejal svojemu učencu:

»Habakuk, zaenkrat ni nič. Dokler je vojska, ni misliti na mirno, smotrno študiranje. Saj tudi noben dan nisi varen, da te ne potrdijo in na vojsko ne pošljejo. Zaradi tega ti nič drugega ne ostane, kakor

5 da lepo potrpiš in počakaš, da bo vojska minula. Dolgo, menim, ne bo.«

Habakuk se je moral vdati, čeprav ga je hudo potrla.

Že tri mesece potem pa je moral na nabor. Ker pa je bil nekaj centimetrov premajhen, ga tokrat še niso pobrali.

Česa bi se naj bil zdaj lotil?

Jelinekova pomočnika sta tudi bila na vojski, pred kratkim so še mojstra poklicali in krojačinja je bila zaprta.

Ko je Habakuk že jel preudarjati, kaj, ko bi se vendarle vrnil v Podkraj, čeprav ne rad, je iznenada dobil pri Št. Petru tako službo, ki mu je bila prav pogodu.

Na vseh koncih in krajih je namreč manjkalo moških, ki bi bili za kaj. Tako se je zgodilo, da so postavili pridnega in spretnega Habakuka za pismo-nošo in občinskega tajnika. Pozneje so mu naložili še službo nočnega čuvaja, ki sta jo z nekim starcem izmenoma opravljala, zdaj ta do polnoči in oni po polnoči, drugič pa spet narobe. Stanoval je v občinski hiši in kot plačo za vse tri službe je dobil sedemdeset kron.

To je bila za mladega moža, ki pod milim Bogom ni imel ničesar, prava sreča. Kajti prvič je imel zdaj tako službo, da mu k vojakom ni bilo treba; drugič si je lahko vsak mesec prihranil vsaj trideset kron, ki jih je hranil in zbiral, da bi mogel s čim študirati, ko pride čas za to; kajti študiranje mu je bilo še vedno pred očmi.

Kar se mu je pred kratkim zdelo še neverjetno, to se mu je izpolnilo: po enem letu je imel že blizu štiri sto kron prihranjenih. Tedaj pa mu je ta prihranek nekaj nepričakovanega tako povečalo, da se je sprva ustrašil.

Na podkrajsko občino je prišlo namreč osem sto kron, zraven pa pisanje, v katerem je stalo, naj da občina šest sto kron tistim družinam, ki so do njegovega šestega leta skrbele za Habakuka, ostalih dve sto kron pa naj dajo Habakuku. Na pismu in na nakaznici je bil pečat tržiške pošte, podpisana pa je bila neka Marija Visočnik.

Čeprav so poizvedovali, kje in kdo je ta Marija Visočnik, tega niso mogli izvedeti. Bog ve kako se na podkrajski občini tudi niso trudili, da bi bili še kaj naprej poizvedovali, kajti tedaj med vojno so si dejali, da so druge reči bolj važne.

Pri Št. Petru in v Podkrajju pa so spleтали različne govorice o najdencu Habakuku in o tem, čigav je. Habakuku pa je bilo vse to neprijetno, čeprav je bil denarja vesel. Ali na srečo je imel preveč dela in premalo časa, da bi bil kaj bolj razmišljal o vsem tem.

IV.

Čisto prav Habakuku ni bilo, da so ga pri naboru zaradi premajhne postave zavrgli. Da bi se malo potegnil, si je kupil visok lovski klobuk z zelenimi trakovi, kakor ga nosijo hribovski Štajerci in Korošci, nanj pa si je nataknil košat in dolg gamsov šop, da mu je štrlel visoko v zrak; s tem vred ga je bilo res za celega moža. Tudi brado si je pustil rasti in čez dobro leto mu je že zrastle; bila je svetlorjava in mu je segala skoraj do prs. Tudi okreplil se je in se je že kar ponašal s svojo močjo.

Ali bolj ko je hotel biti možat, bolj je bil smešen in ljudje so se kaj radi posmihali čokatemu mladeniču s svetlorjavo brado in visokim klobukom. Habakuk pa tega ni opazil ali pa je bil tako zaverovan vase, da mu ni bilo mar.

V prav kratkem času pa ga je spametovala nova poštarica Ljudmila Trebnik. Gosposodična je o novem letu 1917. prevzela pošto, ker stari poštar vedno večjemu delu, ki ga je vojna namnožila, ni bil več kos. Čeprav še ni izpolnila štiri in dvajset let, je bila odločna in se je kaj kmalu privadila.

(Dalje prihodnjic)

Božična drevesca v Nemčiji

Medtem ko so jaslice pri nas pravi znak božičnega praznovanja, je pa na Nemškem pod vplivom protestantizma za Božič posebno v čistihih božično drevesce, ki je navadno majhna smrečica. Žal tudi pri nas smreka močno izpodriva domače jaslice, kar je znamenje, da gremo za tujimi vplivi. Na Nemškem potrebujejo vsako leto za božično drevesce 13 milijonov smrečic. Približno 80% teh drevesc pa ne posekajo v gozdih, marveč v nalašč za to napravljenih nasadih, kjer goje le božična drevesca. S temi nasadi se pa pečajo le mali kmetje, v glavnem v Slezvigu in Holsteinu. Drugih 20% smrečic pa posekajo v v. njih gozdovih, vendar oblast dobro pazi, da se s sekanjem teh drevesc ne oškoduje nemško gozdno gospodarstvo. Oblast natančno pazi, kdo sme dobiti dovoljenje za prodajo teh drevesc, kakor tudi skrbi, da pride na berlinski trg dovolj cennih drevesc za tamošnje revnejše prebivalstvo.

»Svoboda« v Rusiji

Šest in pol milijona jetnikov, torej skoraj 4% ruskega prebivalstva, ječi po navedbah iz poučenega vira v sovjetskih delovnih taboriščih. V vsakem teh taborišč je 2000 do 10.000 prisilnih delavcev, moških kakor žensk, političnih jetnikov kakor zločincev, in celo otrok, ki so jih pobrali z ulic. GPU pazi na to, da ji ne uide nobena teh žrtev in da se vsaka udejstvuje v odkazanem ji delu. To delo obsega železniške gradnje, regulacije rek, cestne in kanalske naprave v zanemarjenih in zapuščenih predelih Sovjetske unije. 200.000 delavcev se muči n. pr. samo z železniškimi gradnjami v vzhodni Sibiriji. Več sto tisoč ljudi dela v ledenem podnebnju Murmanske obale. Število smrtnih primerov med temi prisilnimi delavci zavojjo telesne izčrpanosti, slabe prehrane in neugodnega podnebja je seveda strahotno.